

ABC i svineproduktionen

- tabelsamling

Af Arne Oksen, VFL og Brian Oster Hansen, VSP

Indledning

Denne tabelsamling indeholder en opgørelse af ti svinebedrífers ABC-fordeling af omkostninger for året 2011. ABC står for Aktivitets Baseret Omkostningsfordeling. Formålet med ABC er at give landmanden indsigt i omkostningerne ved de forskellige aktiviteter ved svineproduktionen. Omkostningerne beregnes pr. enhed, således at det er muligt at sammenligne bedrífterne imellem.

I bilag 4 er der en nærmere beskrivelse af ABC projektet.

Highlights

Det har kostet 228 kr. at producere en fravænnet gris. Der er en variation på 75 kr. i resultat pr. fravænnet gris. Omkostninger til polterekrutering, foder og løn er de vigtigste omkostninger til at forklare forskellen.

Der er ikke signifikant forskel i polteomkostninger pr. gris ud fra om der er egenproduktion af polte.

Omkostningerne ved smågriseproduktion fra 7-30 kg var på 180 kr. i gennemsnit. De laveste omkostninger er 163 kr., mens de højeste er 198 kr.

Generelt sættes der penge til på restproduktion ved opfødning af ukurante smågrise og sopolte.

Når der sammenholdes med foderomkostningerne har hjemmeblanderne de laveste omkostninger til foder og foderanlæg, og udviser en forskel på 20 kr. pr. fravænnet gris og 6 kr. pr. smågris.

Indhold

Tabel 1. Samlede omkostninger og indtægter i stald, kr. pr. produceret enhed	3
Tabel 2. Samlede omkostninger og indtægter pr. fravænnet gris, kr.	5
Tabel 3. Omkostninger ved polte pr. fravænnet gris, kr.	6
Tabel 4. Omkostninger ved løbe-drægtighedsstald pr. fravænnet gris, kr.	7
Tabel 5. Omkostninger ved farestald pr. fravænnet gris, kr.	8
Tabel 6. Samlede omkostninger og indtægter pr. produceret smågris, kr.	9
Tabel 7. Samlede omkostninger og indtægter pr. produceret slagtesvin, kr.	11
Tabel 8. Omkostninger ved foderanlæg pr. årssø, kr.	12
Tabel 9. Omkostninger ved logistik pr. årssø, kr.	13
Bilag 1. Udspecificering af stykomkostninger pr. fravænnet gris, kr.	14
Bilag 2. Udspecificering af stykomkostninger pr. smågris, kr.	15
Bilag 3. Udspecificering af stykomkostninger pr. slagtesvin, kr.	16
Bilag 4. Formål, aktivitetsopdeling og omkostningsfordeling	17

Samlede omkostninger og indtægter i stalden

I gennemsnit har det kostet 228 kr. at producere en fravænned gris til 7 kg. Med en gennemsnitlig salgs-/overførselspris på 210 kr. har der været et underskud på 17 kr. pr gris, for at svineproduktionen kan aflønne al kapital og arbejdskraft. Variationen blandt disse til producenter er fra +21 kr. til -54 kr. i resultat pr. fravænned gris.

Omkostninger ved at producere smågrise var i gennemsnit 180 kr. plus overførselsprisen fra soholdet på 211 kr. eller i alt 391 kr. Salgs-/overførselspris var i gennemsnit 377 kr., således at der var et underskud på 14 kr. ved disse. Alle bedrifter havde underskud ved at producere smågrise. I gennemsnit var omkostninger ved at producere slagtesvin på 541 kr. plus overførselsprisen. De to eneste bedrifter der har en 'rigtig' slagtesvineproduktion er landmand 4 og 9, de havde en gennemsnitsomkostning på kun 431 kr. Inklusive overførselspris var omkostningerne i gennemsnit på 798 kr. for disse to. Da de har fået 860 kr. pr slagtesvin, havde disse to i gennemsnit et overskud pr. slagtesvin på 62 kr.

Tabel 1. Samlede omkostninger og indtægter i stald, kr. pr. produceret enhed

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal årssøer	775	730	1.317	633	627	1.587	1.199	551	1.661	1.134	1.021
Produktion af fravænnede grise, kr. pr. fravænned gris											
Polte	36	34	38	42	63	47	69	21	33	28	41
Løbe-drægtighedsstald	122	117	133	103	129	107	85	121	90	92	110
Farestald	116	78	83	92	98	105	98	120	86	100	98
Omk. efter fravænnings ¹	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	2
Tilvækst	-19	-19	-20	-33	-14	-19	-39	-17	-24	-20	-22
Totale omk. inkl. tilvækst	254	210	253	205	275	240	213	245	184	199	228
Frav. grisepris salg / ovf.	216	216	207	206	221	201	206	209	202	220	210
Over-/underskud	-38	6	-46	0	-54	-39	-7	-36	18	21	-17
Produktion af smågrise, kr. pr. smågris											
Totale omk. ekskl. overførte	163	182	-	178	198	180	192	189	164	178	180
Overførte frav. grise	216	216	-	207	221	201	206	209	202	220	211
Totale omk. inkl. overførte	380	398	-	385	419	381	397	398	366	398	391
Smågrisepris salg / overførsel	371	359	-	348	405	364	389	393	380	387	377
Over-/underskud	-9	-39	-	-37	-13	-18	-8	-5	14	-11	-14
Produktion af slagtesvin, kr. pr. slagtesvin											
Totale omk. ekskl. overførte	610	-	-	464	764	648	648	329	399	464	541
Overførte smågrise	371	-	-	353	348	363	389	393	380	412	376
Totale omk. inkl. overførte	981	-	-	817	1.112	1.011	1.037	722	779	876	917
Slagtesvinepris salg	896	-	-	865	777	961	855	805	856	868	860
Over-/underskud	-86	-	-	48	-335	-50	-182	83	77	-8	-57

1: Omkostninger fra fravænnings til salg, hvor der ikke er smågriseproduktion.

Note: Bemærk at ved slagtesvineproduktion, er der flere der kun har slagtesvin som en biproduktion. Se produktionsstr. tabel 7.

Samlede omkostninger og indtægter pr. fravænned gris

Tabel 2 viser de samlede omkostninger og indtægter ved at fremstille en fravænned gris. Disse var på 250 kr. i gennemsnit. De laveste omkostninger er 209 kr. og 219 kr. for fravænnede grise. Højeste omkostninger var 290 kr. Det skal dog bemærkes, at nr. 9 med de laveste omkostninger har en opgørelsesperiode, der er fra 1. juli 2010 – 30. juni 2011, og at foderet i denne periode cirka er 13 kr. billigere end kalenderåret 2011.

Landmand 3 sælger sine grise som fravænnede. For ham er der opgjort 18 kr. i omkostninger efter fravænning inden salg særskilt. Det kan diskuteres, om de 18 kr. skulle have været tillagt farestalden.

Værdien af salg af udsættersøer mv. er på 22 kr. Da deltagerne i gennemsnit enten solgte eller overførte de fravænnede grise til 210 kr. var der et underskud på 17 kr. pr. gris.

Bedste resultat var et plus på 21 kr. og de dårligste resultater var et minus på cirka 50 kr. pr. fravænned gris.

Den største post ved at producere en fravænned gris er fodring, der udgør 38 % af de samlede omkostninger. Næststørste post er afskrivning og forrentning af anlægget med 17 % efterfulgt af løn med 13 %.

Tabel 2. Samlede omkostninger og indtægter pr. fravænnet gris, kr.

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal fravænnede grise	22.433	22.427	39.285	18.524	19.728	45.816	34.559	15.540	50.300	37.515	30.613
Køb / ovf. af polte og orner	19	6	24	22	30	9	21	11	13	18	17
Foderomkostninger	87	97	82	82	92	107	86	115	75	83	91
Foderanlægsomk.	8	0	9	2	2	4	6	6	3	2	4
Avl og inseminering	5	10	7	10	6	9	6	14	8	5	8
Dyrlæge, medicin og vaccine	15	8	15	14	16	17	13	11	8	9	12
Diverse stykomkostninger	5	6	10	4	10	5	8	5	6	4	6
Andre stykomk. i alt	25	24	31	27	32	31	28	30	22	18	27
El	7	6	8	7	6	9	5	6	6	5	7
Energi i øvrigt	0	4	6	4	0	0	2	3	1	5	3
Energi i alt	7	10	14	11	6	9	7	10	7	10	9
Vedligeholdelse, bygninger	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Vedligeholdelse, staldinventar	1	3	1	2	3	3	2	3	1	2	2
Vedligeholdelse i alt	2	4	1	3	4	4	2	4	2	2	3
Lønomsomkostninger	36	26	19	30	38	31	26	32	33	13	28
Ejerløn	3	5	6	1	1	5	9	5	0	11	5
Lønomsomkostninger i alt	39	31	25	31	39	36	35	37	33	24	33
Øvrige kapacitetsomk.¹	9	8	6	13	18	11	11	10	5	4	9
Afskrivninger, bygninger	30	13	15	11	16	9	6	12	0	0	11
Afskrivninger, staldinventar	11	10	13	6	5	9	14	4	1	0	7
Afskrivninger i alt	41	24	28	17	21	18	20	16	1	0	19
Kapitalomk. ekskl. leje	21	19	22	14	19	19	20	14	4	4	16
Leje²	0	0	2	3	2	3	0	0	25	41	8
Produktionsomk.	258	223	246	225	266	251	236	252	190	209	236
Driftsledelse svin fordelt	2	4	1	4	3	1	1	0	0	1	2
Svin i øvrigt fordelt	13	3	7	9	21	7	11	10	14	10	11
Logistik fordelt	0	0	0	0	0	0	3	0	4	0	1
Omk. efter fravænnings ³	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	2
Totale omk. ekskl. tilvækst	273	229	273	238	290	259	252	262	209	219	250
Tilvækst	-19	-19	-20	-33	-14	-19	-39	-17	-24	-20	-22
Totale omk. inkl. tilvækst	254	210	253	205	275	240	213	245	184	199	228
Frav. grisepris salg / overførsel	216	216	207	206	221	201	206	209	202	220	210
Over-/underskud	-38	6	-46	0	-54	-39	-7	-36	18	21	-17
Vægt ud, kg	7,5	7,5	6,8	6,5	7,7	6,1	6,5	6,8	6,0	7,7	6,9

1: Herunder forsikring.

2: Leje af driftsbygning og leasing af maskiner, staldinventar og køretøjer.

3: Omkostninger fra fravænnings til salg, hvor der ikke er smågriseproduktion.

Omkostninger ved polteproduktion

Omkostninger til polte er en del af omkostningerne ved at producere en fravænnet gris. Der kan være problemer med en ensartet afgrænsning mellem polteproduktion og slagtesvinestalden. Det er forsøgt gjort ensartet ved prisfastsættelsen af polte i overførslen mellem slagtesvinestald og løbe-drægtighedsstald.

Det bemærkes at bedrift nr. 8 har foderomkostninger til polte, der er lidt lave, hvorimod deres foderomkostninger i løbe-drægtighedsstald er højere end de øvrige. Nr. 7 har meget høje foderomkostninger ved polte og lave i løbe-drægtighedsstald. Ved disse to bedrifter skal foderomkostninger ses samlet.

Af tabel 3 fremgår omkostningerne ved poltene. I gennemsnit har omkostninger til polte udgjort 41 kr. pr. fravænnet gris. Dette svarer til 16 % af omkostningerne ved at fremstille en fravænnet gris. Til sammenligning udgør indtægter fra salg af udsættersøer omkring 20 kr.

Ejendom 1, 2, 4, 7 og 9 har egenproduktion af polte. Nr. 3 og 8 anvender en kombination af indkøb af polte med udvælgelse af egne grise. Bedrift 5, 6 og 10 er helt overvejende baseret på indkøb af polte. Der er ikke signifikant forskel i polteomkostninger pr. gris ud fra om der er egenproduktion af polte.

Uanset polterekrutteringsstrategi er det foder og indkøb/overførsel af polte, der udgør ca. 75 % af omkostningerne ved produktion af polte.

Tabel 3. Omkostninger ved polte pr. fravænnet gris, kr.

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal fravænnede grise	22.433	22.427	39.285	18.524	19.728	45.816	34.559	15.540	50.300	37.515	30.613
Køb / ovf. af polte	19	6	24	22	30	9	19	11	13	18	17
Foderomkostninger	10	19	6	8	16	22	30	4	10	5	13
Foderanlægsomk.	1	0	1	0	0	1	2	0	0	0	1
Andre stykomk.	1	2	2	2	4	4	7	1	2	2	3
Energi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vedligeholdelse	0	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0
Lønomkostninger	1	0	1	2	2	2	1	2	1	1	1
Øvrige kapacitetsomk.	1	2	1	1	3	2	4	0	1	0	1
Afskrivninger	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1
Kapitalomk. inkl. Leje	0	1	2	4	2	3	1	1	3	0	2
Produktionsomk.	34	33	38	41	59	45	64	21	30	27	39
Driftsledelse svin fordelt	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Svin i øvrigt fordelt	1	1	1	1	4	2	4	0	2	1	2
Logistik fordelt	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Totale omk.	36	34	38	42	63	47	69	21	33	28	41
Egenproduktion af polte	Ja	Ja	Delvis	Ja	Nej	Nej	Ja	Delvis	Ja	Nej	-

Omkostninger ved løbe-drægtighedsstald

I gennemsnit er de totale omkostninger i løbe-drægtighedsstald på 110 kr. pr. fravænned gris. Foder og foderanlæg udgør 39 % heraf, mens andre stykomkostninger, som avl og medicin mv. udgør 15 %. Arbejdsomkostninger udgør 12 %. Forrentning og afskrivninger af bygninger og inventar udgør 20 %. Energi og vedligehold fylder ikke meget i løbe-drægtighedsstald.

Nr. 7 har meget lave omkostninger her, men har til gengæld højere omkostninger ved polteproduktionen, så det samlet er på niveau med gennemsnit.

Spredningen er fra 90 kr. pr. fravænned gris til 133 kr. eller en forskel på 43 kr. Spredningen skyldes først og fremmest forskelle i foderomkostninger samt i afskrivning og forrentning af staldanlæg. Også andre stykomkostninger (dyrlæge, avl, daka, rådgivning mv.) er medvirkende til spredningen i omkostning pr. fravænned gris.

Arbejdsomkostninger, vedligeholdelse og energi udgør en mindre årsag til spredningen i løbe-drægtighedsstald, end hvad man umiddelbart kunne forvente.

Tabel 4. Omkostninger ved løbe-drægtighedsstald pr. fravænned gris, kr.

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal fravænnede grise	22.433	22.427	39.285	18.524	19.728	45.816	34.559	15.540	50.300	37.515	30.613
Køb af orner	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Foderomkostninger	37	48	51	37	47	42	24	54	33	38	41
Foderanlægsomk.	4	0	6	1	1	1	2	3	1	1	2
Andre stykomk.	14	16	21	18	18	17	11	21	15	11	16
Energi	4	3	4	4	3	5	3	3	3	3	3
Vedligeholdelse	1	1	1	1	3	1	1	2	1	2	1
Lønomkostninger	15	17	11	13	14	14	13	15	12	8	13
Øvrige kapacitetsomk.	4	4	4	6	9	4	3	5	2	2	4
Afskrivninger	24	14	17	9	12	8	10	8	0	0	10
Kapitalomk. inkl. Leje	14	12	13	9	9	11	10	7	14	23	12
Produktionsomk.	115	114	127	97	117	104	80	117	82	87	104
Driftsledelse svin fordelt	1	2	1	2	2	0	0	0	0	0	1
Svin i øvrigt fordelt	6	1	5	4	11	3	3	4	6	4	5
Logistik fordelt	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0
Totale omk.	122	117	133	103	129	107	85	121	90	92	110

Omkostninger ved farestald

De totale omkostninger i farestald er i gennemsnit på 98 kr. pr. fravænned gris. Foder og foderanlæg udgør 40 % heraf, mens andre stykomkostninger udgør 8 %. Arbejdsomkostninger udgør 19 %. Forrentning og afskrivninger af bygninger og inventar udgør 17 %. Energi fylder 6 % i farestalden.

Det er naturligt at stykomkostningerne er lavere, mens arbejdsomkostninger og energiomkostninger er højere i farestalden. Dette skyldes at stykomkostninger til avl afholdes i løbedrægtighedsstalden, mens der er mere arbejde og højere energiforbrug i farestalden.

Ved sammenligninger af omkostninger i farestald gøres der igen opmærksom på, at landmand 3 har 18 kr. i omkostninger efter fravæning, som evt. kan medtages under omkostninger ved farestald.

Spredningen er fra 78 kr. pr. fravænet gris til 120 kr. eller en forskel på 42 kr. Spredningen skyldes hovedsageligt forskelle i foderomkostninger og arbejdsomkostninger.

Tabel 5. Omkostninger ved farestald pr. fravænet gris, kr.

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal fravænnede grise	22.433	22.427	39.285	18.524	19.728	45.816	34.559	15.540	50.300	37.515	30.613
Foderomkostninger	40	30	25	36	29	43	32	57	32	41	37
Foderanlægsomk.	4	0	3	1	1	1	2	3	1	1	2
Andre stykomk.	10	5	8	8	10	10	9	8	6	5	8
Energi	3	7	10	7	3	4	5	6	4	7	6
Vedligeholdelse	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
Lønomsomkostninger	23	13	14	17	23	20	21	20	20	16	19
Øvrige kapacitetsomk.	4	2	2	6	6	5	4	5	2	2	4
Afskrivninger	17	9	10	6	8	10	10	8	0	0	8
Kapitalomk. inkl. leje	7	7	8	5	9	8	8	6	12	21	9
Produktionsomk.	109	76	81	87	90	102	92	115	78	95	92
Driftsledelse svin fordelt	1	1	0	2	1	0	0	0	0	0	1
Svin i øvrigt fordelt	6	1	2	4	7	3	4	5	6	5	4
Logistik fordelt	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0
Totale omk.	116	78	83	92	98	105	98	120	86	100	98

Samlede omkostninger og indtægter ved smågriseproduktion

Tabel 6 viser de samlede omkostninger og indtægter ved at producere en smågris. Omkostningerne var på 180 kr. i gennemsnit. De laveste omkostninger er 163 kr., mens de højeste er 198 kr.

Den samlede omkostning, inkl. en overførselsomkostning til værdien af de overførte pattegrise, udgør mellem 366 og 419 kr., og udgør i gennemsnit 391 kr.

Da deltagerne i gennemsnit enten solgte eller overførte smågrisene til 377 kr., var der et underskud på 14 kr. pr. gris. Bedste resultat var et plus på 14 kr. og dårligste resultat var et minus på 39 kr. pr. smågris.

Den største post ved at producere en smågris er foder, der udgør 63 % af de samlede omkostninger. Næststørste post er afskrivning og forrentning af anlægget med 14 % efterfulgt af løn med 7 %.

Tabel 6. Samlede omkostninger og indtægter pr. produceret smågris, kr.

Landmand	1	2	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal producerede smågrise	25.138	21.266	18.086	15.473	45.183	34.082	15.325	37.874	36.381	27.645
Foderomkostninger	96	113	107	111	106	123	128	106	98	110
Foderanlægsomk.	9	0	2	3	4	8	7	4	3	4
Dyrlæge, medicin og vaccine	4	4	6	8	8	6	5	4	2	5
Diverse stykomkostninger	2	3	2	4	3	6	2	4	4	3
Andre stykomk. i alt	6	7	9	12	10	12	7	8	6	9
El	3	3	3	3	4	2	3	3	4	3
Energi i øvrigt	1	9	9	0	0	5	7	4	2	4
Energi i alt	4	12	12	3	4	7	10	7	6	7
Vedligeholdelse, bygninger	0	2	1	0	0	0	0	1	0	1
Vedligeholdelse, staldinventar	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Vedligeholdelse i alt	0	3	3	1	2	1	2	1	1	2
Lønomsomkostninger	7	11	14	15	8	8	11	12	5	10
Ejerløn	3	4	0	0	4	3	1	0	0	2
Lønomsomkostninger i alt	10	15	14	15	11	10	13	12	6	12
Øvrige kapacitetsomk.	4	4	6	9	5	5	4	2	2	5
Afskrivninger, bygninger	15	9	0	12	5	4	6	0	0	6
Afskrivninger, staldinventar	5	5	2	3	15	5	2	1	0	4
Afskrivninger i alt	20	13	2	15	20	8	8	1	0	10
Kapitalomk. ekskl. leje	7	11	4	17	13	10	6	2	1	8
Leje	0	0	13	0	0	0	0	11	48	8
Produktionsomk.	156	179	172	186	176	184	184	155	172	174
Driftsledelse svin fordelt	1	2	2	2	0	1	0	0	0	1
Svin i øvrigt fordelt	6	1	4	10	3	5	4	7	5	5
Logistik fordelt	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0
Totale omk. ekskl. overførte	163	182	178	198	180	192	189	164	178	180
Overførte frav. grise	216	216	207	221	201	206	209	202	220	211
Totale omk. inkl. overførte	380	398	385	419	381	397	398	366	398	391
Smågrisepris salg / overførsel	371	359	348	405	364	389	393	380	387	377
Over-/underskud	-9	-39	-37	-13	-18	-8	-5	14	-11	-14
Vægt ind, kg	7,5	7,5	6,5	7,7	6,1	6,5	6,8	6,0	7,7	6,9
Vægt ud, kg	32,5	32,3	29,2	28,1	29,6	34,6	30,4	32,0	33,0	31,3

Samlede omkostninger og indtægter ved slagtesvineproduktion

Der skal tages forbehold, når slagtesvineproduktionen sammenlignes mellem bedrifterne, da 6 ud af 8 bedrifter med slagtesvin kun har restproduktion, mens bedrift 4 og 9 har en betydelig slagtesvineproduktion. Dette har givet afvigelser i både opadgående og nedadgående retning.

Tabel 7 viser de samlede omkostninger ved at producere et slagtesvin. Omkostningerne var på 541 kr. i gennemsnit. De laveste omkostninger er 329 kr., mens de højeste er 764 kr. For landmand 4 og 9 var de samlede omkostningen 431 kr. i gennemsnit.

Inklusive værdien af overførte smågrise, er spredningen i omkostninger mellem 722 og 1.112 kr. pr. slagtesvin. Dette resulterer i gennemsnit i et underskud på 57 kr. pr. slagtesvin. For landmand 4 og 9 var omkostningerne inkl. smågrise i gennemsnit på 798 kr. Da de har fået 860 kr. pr slagtesvin, havde disse to i gennemsnit et overskud pr. slagtesvin på 62 kr.

Den største post ved at producere et slagtesvin er foder, der udgør 68 % af de samlede omkostninger. Næststørste post er afskrivning og forrentning af anlægget med 14 % efterfulgt af løn med 7 %.

Generelt sættes der penge til på restproduktion ved opfodning af ukurante smågrise og sopolte.

Tabel 7. Samlede omkostninger og indtægter pr. produceret slagtesvin, kr.

Landmand	1	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal producerede slagtesvin	1.797	13.052	755	1.729	2.875	685	13.167	3.299	4.670
Foderomkostninger	415	312	474	469	391	205	260	302	353
Foderanlægsomk.	39	6	11	16	25	11	11	8	16
Dyrlæge, medicin og vaccine	8	13	16	15	12	10	7	4	11
Diverse stykomkostninger	11	4	21	11	6	7	7	9	9
Andre stykomk. i alt	19	16	36	27	18	16	14	13	20
El	11	12	10	14	7	10	10	8	10
Energi i øvrigt	0	2	0	0	3	2	5	0	1
Energi i alt	11	14	10	14	10	11	15	8	12
Vedligeholdelse, bygninger	0	2	1	0	0	0	0	0	0
Vedligeholdelse, staldinventar	19	12	7	2	0	3	2	1	6
Vedligeholdelse i alt	19	14	8	3	0	3	2	1	6
Lønomkostninger	43	16	26	2	42	21	28	13	24
Ejerløn	8	0	40	0	14	0	0	12	9
Lønomkostninger i alt	52	16	66	2	57	21	28	25	33
Øvrige kapacitetsomk.	8	12	17	10	10	9	5	4	9
Afskrivninger, bygninger	16	20	32	0	27	15	0	0	14
Afskrivninger, staldinventar	5	9	9	17	36	7	1	0	10
Afskrivninger i alt	21	28	41	17	63	22	1	0	24
Kapitalomk. ekskl. leje	12	30	37	13	60	21	7	3	23
Leje	0	2	40	69	0	0	39	89	30
Produktionsomk.	596	451	740	640	634	320	382	453	527
Driftsledelse svin fordelt	2	4	3	1	1	0	0	1	2
Svin i øvrigt fordelt	12	8	21	7	10	9	13	10	11
Logistik fordelt	0	0	0	0	3	0	4	0	1
Totale omk. ekskl. overførte	610	464	764	648	648	329	399	464	541
Overførte smågrise	371	353	348	363	389	393	380	412	376
Totale omk. inkl. overførte	981	817	1.112	1.011	1.037	722	779	876	917
Slagtesvinepris salg	896	865	777	961	855	805	856	868	860
Over-/underskud	-86	48	-335	-50	-182	83	77	-8	-57
Vægt ind, kg	32,5	29,2	28,1	29,6	34,6	30,4	32,0	33,0	31,2
Vægt ud, kg	84,0	80,0	81,0	82,0	82,0	82,0	82,0	82,0	81,9

Foderanlægsomkostninger

Tabel 8 viser foderanlægsomkostninger. Det drejer sig om omkostninger til opbevaring, produktion samt blanding af foder. Alle ti landmænd har omkostninger til foderanlæg med stor indbyrdes spredning, svingende fra den laveste på 14 kr. pr. årssø op til 625 kr. pr. årssø. Det skal i den forbindelse bemærkes at foderanlægsomkostningerne bør lægges sammen med foderomkostningerne pr. produceret gris, når der skal sammenlignes mellem producenterne. Landmand 1, der bruger 625 kr. pr. årssø til foderanlæg, har således samlede omkostninger til foder og foderanlæg på linje med gennemsnittet, når der måles pr. fravænned gris og pr. smågris. Oplysningerne i tabel 8 kan derfor bedst bruges til at give en idé om, hvad den enkelte producent bruger på foderanlæg. Der henvises endvidere til de tidligere tabeller, hvor foderanlægsomkostninger pr. produceret gris kan sammenlignes på tværs af landmændene.

De syv landmænd der hjemmeblander foder, har i gennemsnit brugt 314 kr. pr. årssø på foderanlægsomkostninger, mens de tre landmænd der indkøber færdigfoder har brugt 216 kr. Når der sammenholdes med foderomkostningerne har hjemmeblanderne de laveste omkostninger til foder og foderanlæg, og udviser en forskel på 20 kr. pr. fravænned gris og 6 kr. pr. smågris. Ved slagtesvin skal sammenligninger tages med forbehold, men også her er der en forskel.

Det må desuden antages at landmand 4 og 9, der producerer mange slagtesvin, som følge deraf har højere foderanlægsomkostninger målt pr. årssø, end de ville have haft, såfremt de kun havde haft en restproduktion.

De store forskelle til afskrivninger, kapitalomkostninger, løn og vedligehold bemærkes desuden. Årsagerne kan, udover om der er hjemmeblanding, være om foderanlægget er nyt eller fuldt afskrevet.

Tabel 8. Omkostninger ved foderanlæg pr. årssø, kr.

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal årssøer	775	730	1.317	633	627	1.587	1.199	551	1.661	1.134	1.021
EI	58	0	26	0	42	64	36	0	61	0	29
Vedligeholdelse, bygninger	0	0	0	0	0	0	0	0	47	0	5
Vedligeholdelse, staldinventar	26	14	57	0	43	98	41	66	37	149	53
Vedligeholdelse i alt	26	14	57	0	43	98	41	66	84	149	58
Lønomkostninger	96	0	3	20	21	53	52	55	52	9	36
Ejerløn	22	0	50	223	35	0	18	0	0	20	37
Lønomkostninger i alt	118	0	53	243	57	53	70	55	52	29	73
Afskrivninger, bygninger	238	0	66	0	0	0	0	75	0	0	38
Afskrivninger, staldinventar	49	0	31	0	0	9	206	23	21	0	34
Afskrivninger i alt	287	0	98	0	0	9	206	98	21	0	72
Kapitalomkostninger ekskl. leje	136	0	65	0	0	2	72	171	2	0	45
Leje	0	0	0	0	0	0	0	0	60	0	6
Totale aktivitetsomkostninger	625	14	299	243	142	225	448	390	280	178	284
Hjemmeblandet eller færdigfoder	HJB	FF	HJB	FF	HJB	HJB	HJB	FF	HJB	HJB	-

Logistikomkostninger

For to af landmændene, 7 og 9, er logistikomkostningerne blevet gjort særskilt op. Fælles for de to bedrifter er at de ejer lastbiler, der anvendes til transport af grise.

Afgrænsningerne vedr. logistik giver udfordringer. Er transport til og fra gården inkluderet i prisen på polte og smågrise? => Så kan den være vanskelig at udskille særskilt. Dertil kommer svinerelateret transport af foder og mennesker. Der er derfor transportomkostninger også for landmand 7 og 9, der ikke er medtaget i deres logistikomkostninger.

For bedrift 7's vedkommende har der også været indtægter ved transport af grise, de er blevet fratrukket i aktivitetsomkostningerne til logistik, så der fremkommer en nettoomkostning til logistik.

Det har kostet de to bedrifter 169 kr. pr. årssø i gennemsnit i logistikomkostninger. Disse omkostninger skal de to bedrifter så hente ind på en merpris på salg af deres grise.

Tabel 9. Omkostninger ved logistik pr. årssø, kr.

Landmand	7	9	Gns.
Antal årssøer	1.199	1.661	1.430
Fragt og lagerleje	5	0	2
Diesel og benzin	194	26	110
Vedligeholdelse	34	30	32
Lønomkostninger	0	58	29
Ejerløn	250	0	125
Lønomkostninger i alt	250	58	154
Øvrige kapacitetsomkostninger	28	30	29
Afskrivninger	76	30	53
Kapitalomkostninger ekskl. leje	28	8	18
Leje¹	-467	10	-228
Totale aktivitetsomkostninger	147	191	169

1: Negativt beløb betyder at der er indtjening på transport.

Bilag 1. Udspecificering af stykomkostninger pr. fravænned gris, kr.

Landmand	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal fravænnede grise	22.433	22.427	39.285	18.524	19.728	45.816	34.559	15.540	50.300	37.515	30.613
Køb/overførsel af polte og orner	19	6	24	22	30	9	21	11	13	18	17
Foderkorn	0	0	52	0	0	53	54	34	24	39	25
Proteinkilder	0	0	11	1	0	17	17	10	0	22	8
Andre råvarer	0	0	1	0	0	6	4	0	3	5	2
Tilskudsfoder	0	0	0	0	0	0	0	0	21	0	2
Færdigfoder	86	97	6	75	89	21	0	63	23	6	46
Mineraler og vitaminer	0	1	10	1	0	9	7	9	4	6	5
Andre tilsætningsstoffer	1	0	2	5	3	0	5	0	1	6	2
Foderomkostninger i alt	87	97	82	82	92	107	86	115	75	83	91
Foderanlægsomk.	8	0	9	2	2	4	6	6	3	2	4
Avl og inseminering	5	10	7	10	6	9	6	14	8	5	8
Produktionsrådgivning (kun svin)	0	1	0	0	2	1	3	0	0	0	1
Dyrlæge	2	1	2	1	2	2	2	2	1	0	2
Medicin	7	7	13	12	11	5	7	9	4	5	8
Vaccine	6	0	0	0	2	11	4	0	2	3	3
Strøelse	1	1	2	0	1	1	1	0	0	1	1
DAKA	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1
Fragt og lagerleje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diverse stykomkostninger, svin	3	3	5	2	6	1	2	3	5	2	3
Andre stykomkostninger i alt	25	24	31	27	32	31	28	30	22	18	27
Stykomkostninger i alt	139	127	147	133	156	151	140	162	114	122	139

Note: På ejendom 1 til 5 er foderomkostninger ikke opdelt på fodertype.

Bilag 2. Udspecificering af stykomkostninger pr. smågris, kr.

Landmand	1	2	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal producerede smågrise	25.138	21.266	18.086	15.473	45.183	34.082	15.325	37.874	36.381	27.645
Foderkorn	0	0	0	0	41	55	28	6	41	19
Proteinkilder	0	0	0	0	26	42	14	4	28	13
Andre råvarer	0	0	0	0	12	11	0	1	0	3
Tilskudsfoder	0	0	0	0	0	0	0	25	0	3
Færdigfoder	96	113	104	111	9	0	61	71	0	63
Mineraler og vitaminer	0	0	0	0	14	14	23	0	22	8
Andre tilsætningsstoffer	0	0	3	0	4	2	1	0	6	2
Foderomkostninger i alt	96	113	107	111	106	123	128	106	98	110
Foderanlægsomk.	9	0	2	3	4	8	7	4	3	4
Produktionsrådgivning (kun svin)	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0
Dyrlæge	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
Medicin	3	3	6	5	2	3	4	2	2	3
Vaccine	0	0	0	1	5	2	0	1	0	1
Strøelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DAKA	1	2	1	1	0	1	0	2	0	1
Fragt og lagerleje	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Diverse stykomkostninger, svin	1	1	1	3	1	4	1	2	0	2
Andre stykomkostninger i alt	6	7	9	12	10	12	7	8	6	9
Stykomkostninger i alt	111	120	118	125	120	143	142	118	107	123

Note: På ejendom 1 til 5 er foderomkostninger ikke opdelt på fodertype.

Bilag 3. Udspecificering af stykomkostninger pr. slagtesvin, kr.

Landmand	1	4	5	6	7	8	9	10	Gns.
Antal producerede slagtesvin	1.797	13.052	755	1.729	2.875	685	13.167	3.299	4.670
Foderkorn	0	4	0	0	242	32	44	157	60
Proteinkilder	0	0	0	0	91	6	0	93	24
Andre råvarer	0	79	0	0	7	0	0	27	14
Tilskudsfoder	0	0	0	0	0	0	41	0	5
Færdigfoder	415	220	474	469	0	154	176	0	238
Mineraler og vitaminer	0	0	0	0	40	13	0	25	10
Andre tilsætningsstoffer	0	9	0	0	10	0	0	0	2
Foderomkostninger i alt	415	312	474	469	391	205	260	302	353
Foderanlægsomk.	39	6	11	16	25	11	11	8	16
Avl og inseminering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Produktionsrådgivning (kun svin)	0	0	2	1	2	0	0	0	1
Dyrlæge	2	1	2	1	2	2	1	2	2
Medicin	6	11	11	4	7	8	4	2	7
Vaccine	0	0	2	10	4	0	2	0	2
Strøelse	0	0	0	0	0	0	0	2	0
DAKA	8	2	13	9	1	4	2	3	5
Fragt og lagerleje	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Diverse stykomkostninger, svin	2	2	6	1	2	3	5	1	3
Andre stykomkostninger i alt	19	16	36	27	18	16	14	13	20
Stykomkostninger i alt	473	335	521	512	434	233	285	322	389

Note: På ejendom 1 til 5 er foderomkostninger ikke opdelt på fodertype.

Bilag 4. Formål, aktivitetsopdeling og omkostningsfordeling

Formål

ABC-projektet har haft fokus på at udvikle en metode til fordeling af omkostninger på de forskellige aktiviteter. Det har været formålet at demonstrere, hvordan man i praksis kan fordele omkostninger på de forskellige aktiviteter på svinebedriften. Samtidig har det været målet at få informationer frem om omkostningerne i svineproduktionen, og vurdere om indsatsen ved at frembringe denne information modsvarer af værdien i informationen. Værdien i informationen vurderes ud fra om det giver landmanden bedre information til operationelle og strategiske beslutninger.

Aktivitetsopdeling

De ti deltagende bedrifter har inddelt deres omkostningsregistrering i en række 'aktiviteter' vedr. svineproduktion.

Aktiviteterne er

- Polte til avl
- Løbe-/drægtighedsstald (løbning af søer/gylte og deres drægtighedsperiode)
- Farestald (faring og indtil fravænning ved ca. 7 kg)
- Smågrise (opfedning fra ca. 7 til ca. 30 kg)
- Slagtesvin (opfedning fra ca. 30 til ca. 110 kg)
- Foderanlæg (opbevaring, produktion samt blanding af foder)
- Logistik (svinerelaterede transportaktiviteter).

En række omkostninger er vanskelige at fordele på aktiviteter. Det drejer sig om driftsledelse, svin i øvrigt, samt logistik. Disse er fordelt ved hjælp af fordelingsnøgler. Der er desuden anvendt fordelingsnøgler på en række omkostninger, hvor det ikke har været muligt at give et fornuftig opdeling manuelt.

Der er en naturlig afgrænsning af de enkelte svineaktiviteter, da aktiviteterne er adskilt i forskellige staldafsnit og grisene flyttes imellem afsnittene, således at grisene udelukkende er i gang med én aktivitet ad gangen. Ligeledes er der en klar afgrænsning af, hvad der tilhører aktiviteterne foderanlæg og logistik. Dog er logistik kun opgjort specifikt for to af de deltagende bedrifter.

En aktivitet, der går igen i de forskellige afdelinger ved svineproduktion, er fodring. Her kunne det være aktuelt at sætte fokus på, hvad det samlet koster at fodre fra 'løbeafdeling til færdigopfedning i slagtesvinestald'.

Vi har dog valgt at opgøre foderomkostningerne i de forskellige produktionsgrene, som sædvanligvis anvendes i svineproduktion, nemlig pr. fravænnet gris, smågris og slagtesvin. Skal man vurdere den samlede fodringsomkostning ved at producere et slagtesvin, skal omkostningerne lægges sammen.

Som overførselspriser for 7 kg og 30 kg grise er tallene fra årsrapporten anvendt. Som udgangspunkt er den vejledende overførselspris beregnet notering plus minus vægtregulering.

De ti deltagende bedrifter har ikke alle aktiviteter på bedriften, eller har ikke alle opgjort omkostningerne ved alle aktiviteterne. F.eks. har kun to bedrifter en mere detaljeret opgø-

relse af logistik. Det er ligeledes også kun to bedrifter, der færdigproducerede slagtesvin i større antal. De øvrige har i mindre omfang slagtesvineproduktion, typisk en form for 'restproduktion'. Omkostninger hertil afspejler ikke, hvad de forskellige aktiviteter koster i en slagtesvineproduktion, men i højere grad hvad det koster som 'restproduktion'.

En enkelt bedrift sælger fravænnede grise og har derfor hverken en produktion af smågrise eller slagtesvin.

Omkostningsfordeling

Omkostninger er fordelt ud fra følgende metoder:

- Kontering på de aktiviteter der indgår i opgørelsen. Dette sker i forbindelse med håndtering af de enkelte fakturaer af landmand/regnskabsassistent
- Tidsregistrering til fordeling af arbejdsindsats
- Anlægskartotek opdelt detaljeret
- Fordelingsnøgler til omkostningsposter, der ikke er mulige at fordele via kontering (f.eks. medicin, forsikring og diverse omkostninger)

Da det er første år, at der foretages fordeling af omkostninger for de involverede bedrifter på et detaljeret niveau, og der ligeledes er en række fordelingsnøgler, der ikke er tilstrækkeligt afprøvet, er der risiko for, at en fordeling af omkostningerne ikke nødvendigvis er sket fuldstændig identisk bedrifterne i mellem. Heri indgår at afgrænsningen mellem aktiviteter kan være lidt forskelligt. Dette kan f.eks. være tilfældet ved foderanlæg.